

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team

Werkgroep Evaluatie Vergaderstelsel

Nummer

9*

Kenmerk

105804

Raad d.d.

30 oktober 2019

Paragraaf begroting

Portefeuillehouder

Steller

Joyce le Comte

Datum

5 september 2019

Onderwerp

**Vervallen eerste vragenstermijn
raadscommissies en Vaststellen Protocol
geheimhouding, beslotenheid en
vertrouwelijkheid**

Geadviseerd besluit

- A. In te stemmen met laten vervallen van de eerste (vragen)termijn in de Raadscommissies;
- B. Het Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid Gemeente Renkum vaststellen waarin de afspraken staan met betrekking tot de begrippen niet-openbaar, vertrouwelijk en geheim.

Inleiding

Sinds 2018 hanteert gemeente Renkum een nieuw vergaderstelsel. Dit jaar is het vergaderstelsel geëvalueerd. De werkgroep die dit heeft gedaan is met een aantal concrete aanbevelingen gekomen die in dit voorstel worden behandeld.

Eén van de aanbevelingen betreft het laten vervallen van de eerste (vragen)termijn in de raadscommissie. Uit de evaluatie van het vergaderstelsel is naar voren gekomen dat de geïntroduceerde eerste termijn waar drie vragen gesteld mogen worden, niet geleid heeft tot het gewenste effect. Namelijk dat er aan het college minder vragen gesteld worden tijdens de behandeling van een agendapunt.

De andere aanbeveling betreft het regelen van de mogelijkheid om een besloten interne raadsontmoeting te beleggen. Wat betreft de interne raadsontmoeting is er behoefte om buiten het formele kader van een commissie (camera's, verslag, vergaderorde) tot een uitwisseling van informatie, feiten, ideeën en meningen te komen.

Er is bij de introductie van de raadsontmoeting dan ook niet voor gekozen om de ontmoeting vorm te geven als een raadscommissie in de zin van art. 82 Gemeentewet. De flexibiliteit die dit met zich meebrengt is prettig, maar kan ook voor onduidelijkheden zorgen. Om dit te ondervangen heeft de raad spelregels afgesproken voor de raadsontmoetingen. Juist om de flexibiliteit en het informele

karakter van de ontmoetingen in stand te houden, zijn deze spelregels niet tot in detail uitgewerkt.

Beoogd effect

- Het invoeren van een eerste vragentermijn heeft er niet toe geleid dat raads- en commissieleden meer met elkaar in debat treden tijdens raadscommissies. Het afschaffen van deze vragen termijn geeft naar verwachting meer ruimte voor het onderlinge debat.
- Met het afspreken van regels omtrent het delen van vertrouwelijke informatie wordt helderheid geboden aan alle betrokkenen. Daarnaast blijft het gewenste informele karakter van de raadsontmoeting overeind.

Toelichting op de beslispunten / argumenten

Eerste vragen termijn raadscommissie

De toegevoegde waarde van de eerste termijn wordt door weinigen gevoeld. Het zorgt er zelfs voor dat de derde termijn als 'een nachtkaars' uitgaat. Kortom, het stellen van maximaal drie vragen in de eerste termijn voelt als een gekunstelde oplossing. Het wringt en voor belangstellenden kan de vergaderstructuur wellicht verwarrend zijn.

Vertrouwelijkheid en interne raadsontmoetingen

In de praktijk blijkt dat er op behoefte is aan meer houvast en meer duidelijkheid over de interne raadsontmoetingen en de informatie die daar gedeeld wordt. Dit betreft dan vooral regels over het delen van gevoelige informatie. Dit komt bijvoorbeeld voor wanneer het college in de interne raadsontmoeting informatie met het stempel 'vertrouwelijk' wil delen met de raads- en commissieleden. Denk hierbij aan het overleg over ruimtelijke projecten of de informatie over financiële constructies en aanbestedingen.

Op die momenten wordt het gebrek aan een helder (wettelijk) kader gevoeld als een gemis en is er behoefte aan duidelijkheid over de status van de informatie, de positie van de raads- en commissieleden en de termijn waarvoor de "vertrouwelijkheid" geldt.

Kader

Op grond van artikel 16 Gemeentewet is de raad verplicht een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast te stellen. Het vaststellen van de raadsregeling betreft i.c. dus een exclusieve raadsbevoegdheid.

De beslissing om geheimhouding of vertrouwelijkheid op te leggen behoort tot de kern van de gemeentelijke autonomie. Dat impliceert dat hier verschillen ontstaan tussen gemeenten. Het is namelijk een illusie dat de wetgever hier tot algehele uniformering kan overgaan omdat begrippen zoals het openbaar belang altijd multi-interpretabel zullen blijven en niet inhoudelijk kunnen en moeten worden dicht getimmerd (bron: Douwe Jan Elzinga). Dit betekent dat de gemeenten zelf criteria moeten formuleren op welke wijze de bestuursorganen met elkaar omgaan.

Openbaarheid en geheimhouding dient in de gemeenten zelf in een goede verhouding te worden gezet. Dat kan door een protocol op te stellen waarin raad, college en burgemeester afspreken hoe met deze materie zal worden omgegaan.

Draagvlak

De werkgroep Evaluatie Vergaderstelsel heeft zijn conclusies en aanbevelingen voorgelegd aan de raads- en commissieleden tijdens de raadsontmoeting van 8 mei 2019. In de raadscommissie van 11 juni 2019 zijn de uitkomsten besproken. Het advies van de raadscommissie aan de raad luidde

toen onder andere dat er op korte termijn een raadsvoorstel in de raad diende te worden gebracht om de geheimhouding rondom de raadsontmoeting te regelen.

De leden van de werkgroep is gevraagd om een en ander op te pakken. Het protocol dat voorligt ter vaststelling is hiervan het resultaat.

Na overleg met o.a. de agendacommissie is ervoor gekozen de overige aanbevelingen uit het evaluatierapport in november voor te leggen aan de raadscommissie en de raad. Dan liggen de raadsregelingen, waarin de aanbevelingen zijn verwerkt, voor ter vaststelling.

Aanpak/Uitvoering

In het raadsvoorstel van 20 december 2017 is het volgende opgenomen over de uitvoering van de Pilot Vergaderstelsel:

“Als na afloop van de pilot geen aangepaste regelingen worden vastgesteld door de raad, treden de huidige regelingen weer in werking.”

Dit betekent dat uw raad op dit moment geen aangepaste verordening Raadscommissies hoeft vast te stellen om de eerste vragentermijn te schrappen.

Ook de Spelregels voor de raadsontmoetingen hoeven niet te worden aangepast.

Immers daar is de mogelijkheid om in beslotenheid te overleggen al mogelijk gemaakt in spelregel 10. Hier is geregeld dat in afwijking van het eerste lid van spelregel 10 (te weten: raadsontmoetingen zijn openbaar) kan de agendacommissie besluiten dat een raadsontmoeting niet in openbaarheid plaatsvindt. In dat geval wordt er geen schriftelijke oproep gedaan.

Verder is in de spelregels opgenomen dat, om het college de gelegenheid te bieden informatie over bijvoorbeeld R.O.-projecten of een aanbesteding te delen, een raadsontmoeting kan worden belegd die alleen toegankelijk is voor leden, zonder dat hierbij geheimhouding wordt opgelegd.

Het vaststellen van nieuwe raadsregelingen volgt in de november cyclus.

Geheime en vertrouwelijke documenten worden beveiligd in het Raadsinformatiesysteem (RIS) geplaatst. De stukken zijn alleen in te zien wanneer de tot inzage bevoegde personen zijn ingelogd. Geheime en vertrouwelijke stukken die bij een agendapunt voor een raadsbijeenkomst horen, worden in de agenda van die bijeenkomst geplaatst met een slotje.

Stukken die los van een agenda aan raads- en/of commissieleden worden aangeboden worden op een apart gedeelte in het Raadsinformatiesysteem geplaatst. Wanneer men ingelogd is in het Raadsinformatiesysteem, is dit aparte gedeelte te vinden onder het kopje documenten (geheim en vertrouwelijk).

Kanttekeningen

- De Gemeentewet kent het begrip ‘vertrouwelijk’ niet, maar spreekt alleen over ‘geheim(houding)’. De strekking van de begrippen is niet gelijk, ‘geheim’ is formeel geregeld. Voor de term ‘geheim’ zijn in de wet regels opgenomen over het opleggen en opheffen van geheimhouding en over de schending van geheimhouding. Voor stukken die als ‘vertrouwelijk’ zijn aangeduid, gelden die regels in beginsel niet. Dit is tevens het geval met de term ‘niet-openbaar’. Voor de eenduidigheid dient daarom op de stukken waarop geheimhouding is opgelegd alleen de term ‘geheim’ te worden vermeld.
- Het inwerkingtreden van de huidige regelingen betekent dat ook de overige bepalingen van de verordening raadscommissies weer gelden. Bijvoorbeeld bepalingen over de commissie Inwoners, Leefomgeving en Bedrijvigheid. Maar ook over het aanvangstijdstip en het spreekrecht van inwoners. Het verdient dan ook aanbeveling op korte termijn een eenduidige verordening vast te laten stellen door de raad.

Communicatie

Als uw raad akkoord is met dit voorstel wordt het Protocol gepubliceerd.

Financiële consequenties

Aan het aanmaken van een apart gedeelte voor geheime documenten in het Raadsinformatiesysteem zijn kosten verbonden. Het gaat hier om een eenmalig bedrag van € 100,-.

Juridische consequenties

Met dit voorstel wordt aangesloten bij de uitkomsten van de Evaluatie Vergaderstelsel en hetgeen hierover is besproken in de raadscommissie van 11 juni 2019. Er staat geen mogelijkheid open voor bezwaar en beroep tegen uw besluit.

WMO-aspecten

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Effect op vermindering regeldruk

Een protocol is een extra regelgevend document.

Alternatieven

- Wat betreft het schrappen van de eerste vragentermijn in de raadscommissie betreft dit een wens van de raads- en commissieleden zelf.
- Wat betreft de besloten raadsontmoeting is het alternatief om de raadsontmoeting de status te geven van een commissie ex art 82 Gemeentewet. Dan gelden hiervoor de regels en eisen die de Gemeentewet stelt. Voordeel hiervan is dat de regels met betrekking tot geheimhouding en besloten vergaderingen van toepassing zijn. Nadeel is dat afbreuk wordt gedaan aan het gewenste informele karakter van een raadsontmoeting (voorzitter uit de raad, procedure rondom geheimhouding, besluitenlijst) en dat uitwisseling van (gevoelige of nog niet openbare) informatie wordt bemoeilijkt omdat het aan het zwaardere regime rondom geheimhouding wordt onderworpen.

Bijlagen

- Bijlage 1: Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid Gemeente Renkum